

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Het Huis met de 100 ramen

Deze week vervolgen we ons bezoek aan het Huis met de honderd ramen. Na de reeks minder bekende auteurs treffen we nu een beroemde grootheid, helaas in het laatste jaar van zijn leven.

Friedrich von Schiller (1759 – 1805) schreef in 1804 zijn laatste toneelstuk. Het handelt over de Zwitserse vrijheidsheld Wilhelm Tell.

Neem maar even plaats in de schouwburg van het huis. Het doek gaat op voor de eerste akte van het eerste bedrijf.

1804 Friedrich von Schiller *Wilhelm Tell*

Het toneeldecor wordt door Schiller als volgt beschreven: 'Hoge rotsige oever van het Vierwoudstedenmeer, tegenover Schyz. Het meer heeft hier een inham, er staat een hut niet ver van de walkant. Een vissersjongen vaart in een roeiboot. Aan de overkant van het meer ziet men de groene bergweiden, de dorpen en boerderijen van Schwyz in het heldere zonlicht liggen. Links van de toeschouwer tonen zich de bergtoppen in de wolken, rechts ontwaart men in de verte de besneeuwde Alpen. Nog voor het doek opengaat hoort men het harmonische geluid van de koebellen, die ook na het halen van het doek nog even blijven klinken.'

Het stuk begint met een lied, dat door de vissersjongen wordt gezongen. Dan verandert het landschap. Men hoort het doffe geluid van de donder in de bergen, de schaduw van wolken glijdt over de omgeving. De visser komt uit zijn hut tevoorschijn, terwijl een jager van de rotsen naar beneden komt en ook een herder zich bij hen voegt. Ze praten over het slechte weer dat op komst is. De herder merkt het aan het gedrag van zijn schapen, de visser ziet het waterhoentje onderduiken en de vissen opspringen. Dan worden ze gestoord door een man die ademloos komt aanrennen. Hij roept: 'Om godswil, veerman, geef me je roeiboot!'

'Nou, nou, waarom zo'n haast?'

'Maak los. Red mijn leven! Zet mij over!'

'M'n beste man, wat heb je toch?'

'Vlug, vlug. Ze zitten me op de hielen. De ruiters van de landvoogd komen achter me aan. Ik ben een man des doods als ze mij grijpen.'

Natuurlijk willen ze graag weten wat er aan de hand is en de man vertelt het hen. Hoe zijn vrouw werd belaagd door de burchvoogd en hoe hij met zijn bijl dat heeft verhinderd.

'Maar terwijl wij staan te praten, vliegt de tijd voorbij.'

Tja, de mannen willen hem wel helpen, maar intussen is het gaan onweten. Het is nu levensgevaarlijk om je in een roeiboot op het woedende meer te wagen. De visser heeft ook vrouw en kinderen. Hij durft het niet.

Maar dan verschijnt Tell ten tonele. Hij vraagt wat er aan de hand is en als hij het verhaal van de vluchteling heeft aangehoord, besluit hij zelf hem in de roeiboot over te zetten. Dankbaar roept de man: 'Mijn redder ben je en mijn schutsengel, Tell'

'Uit het geweld van de landvoogd kan ik je redden. Voor het geweld van de storm moet een ander je behoeden. Maar je bent nu eenmaal beter af in Gods hand dan in de handen der mensen. En jullie, troost mijn vrouw, als mij wat overkomt. Ik heb gedaan wat ik niet laten kon.'

Hij springt met de vluchteling in de roeiboot en duwt het vaartuig van de walkant. Terwijl de anderen toekijken hoe zich door de woedende golven roeit, arriveren de ruiters van de landvoogd. Vloekend constateren zij dat hun prooi is ontkomen en razend schreeuwen zij:

'Jullie hebben hem geholpen! Daar zul je voor boeten. Jij, herder, bent je kudde kwijt en dat huis daar zal worden verbrand en verwoest!'

Terwijl ze weggrijden zegt de visser handenwringend: 'Gerechtigheid van de hemel! Wanneer komt er een redder voor dit land?'

Einde van de eerste scène. Het stuk vervolgt dan met een reeks scènes uit de vrijheidsstrijd van de Zwitserse kantons tegen de Oostenrijkse overheersing. Natuurlijk ontbreekt ook die beroemde scène niet, waarin Tell met zijn pijl feilloos een appel schiet van het hoofd van zijn zoontje.

Fries in de Tell-kapel te Küsnacht